

EUSKARA JENDEA

Historiaren atarian

B MAILA irakaslearen kaiera

“EUSKARA JENDEA” DOKUMENTAL SORTA

Zein izan da gure hizkuntzaren ibilbidea historian zehar? Nola bizi izan du gure jendeak euskara? Nolako eragina izan dute hurbildu zaizkigun herri eta kultura desberdinek?...

“Euskara jendea” dokumental sortak galdera horien eta beste hainbaten erantzunak eskaini nahi ditu. Horretarako, Xamarrek 2006an Pamiela etxean argitaratutako izenburu bereko liburua hartu du abiapuntu, eta liburuak bezala, modu ulerterraz eta atseginean gure hizkuntzak eta gure jendeak eskuz esku egin duten ibilbide luzera hurbiltzea du helburu.

Lana 45 minutu inguruko sei dokumentalek osatzen dute:

- I. HISTORIAREN ATARIAN
- II. ERROMAKO INPERIOAN
- III. ANIZTASUNAREN BIDEAN (ERDI AROA)
- IV. MUGETAN GAINDI (ARO MODERNOA)
- V. GERREN ARTEKO PIZKUNDEAN (1800–1945)
- VI. MUNDUA OSATZEN

KAIER DIDAKTIKOAK ETA EUSKARA ESKOLAK

Dokumental hauek euskara ikasleei hurbiltzeko asmoz, kaier didaktiko batzuk sortu ditugu. Kaieretan dokumentaletako kontakizunei jarraitzeko eta, horrekin batera, hainbat eduki lantzeko jarduerak eskainiko zaizkie B eta C mailako ikasleei.

Jarduerak banaka (ikasleak bere kabuz) egiteko moduan diseinatuta daude, eta horrela aurkeztu dira ikasleen kaieretan. Baina, nahi izanez gero, euskara ikastaldeetan ere erabili ahal izango ditugu lan hauek. Horrena erabili nahi izanez gero, kontuan hartu ondoko jarraibide hauek:

- Irakurri arretaz irakaslearen gidako jarraibideak eta oharrak eskolarako jardueren helburuak argi izateko, eta jarduera horien inguruko ohar interesgarriak ezagutzeko.
- Jarduera bakoitza proposatu aurretik, irakurri arretaz ikaslearen liburuko jarraibideak.
- Jardueren enuntziatuei jarraiki, bidera itzazu eskolako lanak: lan batzuk banaka egitea proposatu, eta () sinboloa agertzen denean, ikasleek talde lanean jarri.

HISTORIAREN ATARIAN (B maila)

Orri hauetan “Euskara jendea” sortako “Historiaren atarian” dokumentalaren ikusketa eta lanketa euskara eskolan bideratzeko argibideak dituzu. Dokumentalak gizakiak Europa jendeztatu zuen garaietara hurbilduko gaitu, eta orduko gizakiei, bizimoduari eta ohiturei erreparatuz, geure hizkuntzaren lehenengo zantzuen bila eramango gaitu.

Eskolak planifikatu aurretik, kontuan hartu ondoko hauek:

- Lan osoaren iraupena, dokumentalaren ikusketa barne, ordu bi eta erditik hiru ordutara luza daiteke. Balizko iraupen hori gogoan izan beharko duzu zeure eskolen ordutegira egokitzeko orduan.
- Ikaslearen kaieretan jarduera guztiak banaka egiteko moduan aurkeztuta daudenez, jarduera batzuk, nahi izanez gero, etxean egitea proposatu ahal izango duzu.

DOKUMENTALA IKUSI AURRETIK

A. Ikusiko den dokumentala eta egingo diren lanak ikasleei labur aurkeztu. Aurkezpena bideratzeko ikaslearen liburuko 3. orria erabil daiteke.

B. LEXIKOA AURREIKUSTEN

1. “Behar ditzakegun hitzak aurreikusiko ditugu” ataleko ariketak egin (ikas. lib., 4. or.).

HELBURUA: Dokumentala errazago ulertzeko eta gaiaz erosoago mintzatzeko oinarrizko lexiko sarea osatu: dakizkigun hitzak gogoratu, eta interesatzen zaizkigun beste batzuk ikasi.

2. “*Altxorraren kutxa* teknika erabiltzeko urratsak” ataleko ariketak egin (ikas. lib., 6. or.).

ARIKETAREN HELBURUA: Dokumentala aitzaki, hitz berriak ikasteko teknika ikasi eta abian jarri.

GOGOAN IZAN: “Altxorraren kutxa” lexikoa apurka-apurka aberasten joateko teknika da. Hortaz, ez ahaztu hurrengo egunetan honen jarraipena bideratzen. Horretarako, kontuan hartu ariketaren 5. eta 6. puntuetan azaldutakoa.

C. NOLA IRUDIKATZEN DUZU GARAIA?

3. “Nolakoa ote zen?” ataleko ariketak egin (ikas. lib., 8 or.).

HELBURUA: Dokumentalaren ikusketa girotzeko, ikasleek ikusiko dutenaz dakitena edo irudikatzen dutena komentatuko dute.

D. IKUSKETA AKTIBOA EGINGO DUGU

4. “Dokumentala ikusi aurretik ikusketa prestatzen” ataleko ariketak egin (ikas. lib., 10. or.).

HELBURUA: Dokumentalaren ikusketa aktiboa bideratzeko, ikasleek, elkarren laguntzaz, jakin nahi luketena aurreikusiko dute.

GOGOAN IZAN: Ikaslearen kaierean esaten den bezala, ez da komeni galdera gehiegi prestatzea. Bestela dokumentalaren ildoak gal dezakete ikasleek.

DOKUMENTALA IKUSI BITARTEAN

5. “Dokumentala ikusi bitartean oharrak jaso ditugu” ataleko ariketak egin (ikas. lib., 11. or.).

HELBURUA: Dokumentala ikusi bitartean ikasleen arreta eta interesa ziurtatu.

DOKUMENTALA IKUSI ONDOREN

E. GAIARI BURUZKO HAUSNARKETA

6. “Pentsatzen dut, interesatzen zait eta ikertzen dut” ataleko ariketak egin (ikas. lib., 8. or.).

HELBURUA: Pentsamendu errutina bat erabiliz, dokumentalean ikusitakoari buruzko hausnarketa egin.

GOGOAN IZAN: Pentsatzen dut, interesatzen zait eta ikertzen dut” pentsamendu errutina eskolan agertuko zaigun beste edozein gairekin erabil daiteke.

F. ONDORIOAK ETA AUTO-EBALUAZIOA (ikas. lib., 12. or.).

Ikasleek auto-ebaluazio fitxa banaka bete ondoren, balorazioa guztion artean egin.

HELBURUA: Ikasleek ikusitako dokumentala eta egindako lanak baloratzea.